

Ligtale
Over
Skytte Rasmus Madsen

I

Kadshegne,

Holdt i Vigerslev Kirke

Den 18. December 1868

H. Roth.

Af

Naade være med Eder Alle, og Fred fra Gud vor Fader og vor Herre Jesu Christo! Ja Naade og Fred Verden, denne urolige, trængselfulde, syndefulde Verden.

”Stor Urolighed,” siger Jesus Sirach (40,1), ”er skabt for hvert Menneske, og der er et tungt Aag på Adams Børn fra den Dag, de udkomme af deres Moders Liv, indtil den Dag, de komme til Alles Moders herovenfra være med Eder, I kære Sørgende! Nedsænke sig i Eders bedrøvede hjerter, og være med os Alle; thi vi Alle trænge til den, Ingen af os kan undvære den paa vor Vandring gennem denne Liv igen.” Med disse Ord beskriver den gamle Viismand ethvert Menneskes Historie fra Vuggen indtil Graven, beskriver han alle Dødeliges Lod og Deel fra deres Indgang i denne Verden indtil deres Udgang af den, og hvo Du end er, selv om Snorene faldt paa liflige Steder for Dig, selv om Du kan skue tilbage paa mange Tider, da Dit Liv lignede en lys og venlig Solskinsdag. – Du har dog maattet erfare, at ”stor Urolighed” er der Skabt for hvert Menneske paa Vandringen gjennem denne Verden, og at det er ”et tungt Aag”, der siden Synden er indkommen i Verden, og Paradiset forsvandt fra Jorden, hviler paa Adams børn i Skikkelse af Frygt og Bekymring, af Trængsel og Lidelse, af Hjertes Sorg og Sjælens Bedrøvelse indtil Døden, og, og først og sidst i Skikkelse af Samvittighedens Angst, af Forfærdelse for Døden og Dommen, i Skikkelse af denne indre Orm, der ikke Døer, og denne indre Ild, der ikke udslukkes, dersom ikke Nåden og Freden fra Gud vor Fader og vor Herre Jesu Christo finder Vei til det besværede Hjerte, til den bange Sjæl.

”Stor Urolighed er der skabt for hvert Menneske, og der er et tungt Aag paa Adams Børn”, denne bittre Erfaring har ogsaa Du maattet gjøre, Du, der har mistet en kjærlig og trofast Ægtefælle i ham, hvis Livstraad her er overskaaren ved Morders Haand, ved en Misgjerning, som maa fylde Dit Hjerte med Forfærdelse og Gru til samme Tid som det er opfyldt af Klærlighedens Sorg og Savn. Stor, ubeskrivelig stor var din Sjæls Urolighed, tungt, ubeskrivelig tungt det Aag, var den Sorgens Byrde, der sammenknugede Dit Bryst, da Du fra Time til Time forgæves ventede paa, din Ægtefælle, der var gaaet ud for at røgte

sit Kalds Pligter, skulde vende tilbage, og Du omsider ikke kunde tvivle paa, at jo en Ulykke havde ramt han, at han jo var tabt for dig og de kjære Børn, som vare hans Hjertes inderlige Lyst og Glæde, og som han ogsaa, ligefør han gik hjemmefra, havde haft paa sine Knæe, og leget og talt saa kjærligt med. I Din Sjæls store Urolighed, i den pinefulde Uvished, i den Kummer og Forfærdelse, som overvælde Dig, var det din brændende Bøn til Gud, at det uhyggelige Mørke, der hvilede over Din Ægtefælles Forsvinden, maatte blive opklaret, og at det maatte komme til at staae klart for Alle, som det hele Tiden stod klart og vist for Din egen Sjæl, at han ikke selv med formastelig Haand havde forkortet sit Liv. Denne Bøn har Gud opfyldt: Din Ægtefælles afsjælede blodige Legeme blev omsider fundet, og ved hans Morders egen Bekendelse er det sat udenfor al Tvivl, at han jo er myrdet under en nidkjær Varetagelse af den Tjeneste, hvortil han var sat. I hvor oprørende og gruopvækkende end denne Misgjerning er, saa ved jeg dog, at Du af Dit inderste Hjerte takker Gud for, at hvad der er skjult i Mørket, nu er opklaret; Du takker Gud for, at Du nu kan stede Din Ægtefælles jordiske Levninger til hvile histude i de Dødes stille Have, og at Du saaledes dog kan have hans Grav at besøge, og ogsaa ved at frede om den kan frede om hans velsignede Minde; Du takker Gud for, at nu ingen mørk Skygge ligger over Din tabte Ægtefælles og Dine Børns Faders Ihukommelse, at nu ingen piinlig Tanke om en brødefuld Udgang af denne Verden kan knytte sig til Erindringen om den retskafne Vandel, han førte iblandt os, om den Iver og Troskab, han viste i den Gjerning, der var betroet ham, og om det lykkelige huuslige Liv, som I førte sammen, og hvori han var lige kjærlig og trofast som Ægtefælle og som Fader; Du takker Gud for, at Du nu med fuld Tillid og Fortrøstning og med et glad Haab kan bede for ham, kan, hvergang Du besøger hans Grav, og hvergang Du hjemme beder for Dig selv og Dine faderløse Børn, bede for din Ægtefælles hedenfarne Sjæl, og trøste Dig ved, at han er i Guds Haand, trøste Dig ved den Forjættelse:

”De Retfærdiges Sjæle ere i Guds Haand, og Pine skal ikke røre dem” (Viidsomsbog 3,1). De Retfærdige ere i christelig Forstand de, der ere døbt til Christum og i en levende Tro have forenet sig med ham og tilegnet sig hans Retfærdighed. Saadanne Retfærdiges Sjæle ere i Guds Haand, ere elskede, ere velsignede og bevarede af ham; over dem lader Herren under alle Livets Omskiftelser sit Ansigt Lyse og er dem naadig; paa dem løfter han i Liv og Død sit Aasyn og giver dem Fred, og selv Døden kan ikke rive de Retfærdiges Sjæle ud af Guds Haand, nei, ogsaa i Evigheden ere de i Guds Haand, og Pine skal ikke røre dem, men evindeligt skulle de hvile i Herrens Fred og juble i Herrens Glæde. I kjære Sørgende! Det er store og livsalige Forjættelser, der for Christi Troende ligge i det Ord: ”De Retfærdiges Sjæle ere i Guds Haand”, men efterdi I have saadanne Forjættelser, saa kaster ikke Frimodigheden bort, men befaler Eders kjære Hedergangne i hans og Eders Frelsers Navn i Guds Haand, og lad det være Eders Trøst og Haab, at for ham er den store Urolighed, der her i Verden er skabt for hvert Menneske, nu for stedse ophørt og afløst med Himmeriges uforstyrrelige Fred, at for ham er det tunge Aag, som hviler paa alle Adams Børn, nu for stedse borttaget og afløst med den evige Herlighed og Salighed, som den Herre Christus hisset vil dele med alle dem, som leve og døe i Troen paa ham. Og befal i Jesu Navn dig selv i Guds Haand, Du den Hedensfarnes Sorrowfulde Enke! Dig selv og Dine Børn, Eders

Sjæle, Eders Liv, Eders timelige og evige Vel, og lad Forvisningen om, at Du og de ere i Guds Haand, give Dig Fred under alle Livets Uroligheder, give Dig Styrke og Taalmodighed til at bære det smertelige Tab, Du har lidt, give Dig Frimodighed til at gaa Fremtiden imøde, forvisset om, at Guds Haand vil føre Dig sikkert gennem alle dens Skjæbner, og give Frimodighed til at gaa Evigheden imøde, forvisset om, at Guds Haand vil føre Dig til det samme salige Maal, som Din Ægtefælle nu har naaet, til Guds Børns evige Hjem i Himlen.

I Jesu Navn befale vi Alle Dig og Dine i Guds Haand. Det er mange Hjerter, som her bede med Dig og for Dig, og lad det ogsaa være en mild Trøst for Dit Hjerter, at Du ikke er ene om at bære Din store Sorg, men at Mange i inderlig Deeltagelse bære den med Dig. Det var ikke alene dig og Dine Nærmeste, der bleve grebne af Bedrøvelse og Forfærdelse over Din Ægtefælles sørgelige Udgang af Verden, nei vi Alle i en vid Kreds blive dybt rystede ved denne Begivenhed, og at alle disse mange have ledsaget Din Ægtefælle til sit sidste Hvilested, deri ligger ikke blot en Fordømmelsesdom over den forbryderiske Gjerning, der berøvede ham Livet, deri ligger ikke blot et Vidnesbyrd om den Afsky og Rædsel, hvormed en christen Menighed betragter denne ugudelige Blodsgjerning; men deri ligger ogsaa et Vidnesbyrd om, hvor almindelig agtet og afholdt Din Ægtefælle var og et vidnesbyrd om, hvor almindeligt og hjerteligt Du selv beklages. Men, I christne Mænd og Qvinder, som ere forsamlede! Hvor dybt I end maa beklage hende, der sidder sorrigfuld ved sin dræbte Mands Baare, der er dog Een, som endnu dybere at beklage; i hvor stor Urolighed, der end er skabt for hendes Hjerter, den er dog ikke at ligne ved den Urolighed, som maa boe i hendes Mands Morders Hjerter, naar den blodige Skikkelse af det Menneske, af den Broder, han har dræbt, atter og atter træder frem for hans Sjæl og Tanke, og forfølger ham tidlig og silde, ved Dag og ved Nat end er, som nedtrykker ham, der sidde sørgende ved denne Baare, det er dog ikke at ligne ved det Aag, ved den frygtelige Byrde, som dette ulyksalige Menneske har at bære paa, imod hvem det Blod, her er udgydt, raaber anklagende op til den retfærdige Gud i Himlen, og til hvem Guds Røst igen lyder fra Himlen: "Hvad har Du gjort? Din Broders Blods Røst raaber til mig fra Jorden?" Hvad har Du gjort mod ham, som du berøvede Livet og sendte over i Evigheden uden engang at levne ham Tid til først at opsende et Hjertesuk til Gud? Hvad har Du gjort mod hans Hustru, der ved Din Brøde er bleven Enke, er bleven berøvet sin kjære og kjærlige Ægtefælle og Forsørger? Hvad har Du gjort mod Børnene, som ved Din Brøde ere blevne faderløse? Og – hvad har Du gjort mod Dig selv, hvilken Jammer har du skabt Din egen Sjæl, idet Du har lagt Blodskyld paa den? – Mine christne Tilhører! Jeg vil her ikke fremkalde et pharisæersk Bee over Forbryderen eller en pharisæersk Tak til Gud for, at vi ere bedre end ham, men hvad jeg ønskede at fremkalde hos Eder, er en ydmyg bøn til Gud om, at han i Naade vil bevare hver eneste Sjæl iblandt os for nogensinde at komme til at føle, hvad en Morder eller Drabsmand føler, naar Guds Røst og Guds Aand lægger disse Spørgsmaal ind i hans Hjerter, og han maa gjøre sin Gud og sig selv Rede for, hvad han har gjort. Men lader os da til samme Tid bede Gud om Naade til at bekjæmpe alt det Haarde og Wilde, der skjuler sig i Dybet af det naturlige Menneskehjerter, og som, naar det ikke tvinges, kan bryde ud i vilde og voldsomme Handlinger, og lad os bede Gud om

Naade til, at det christelige Troesliv, der ogsaa er et Kjærlighedsliv, altid maa røre sig kraftigt i os, os gjøre os mægtige til at gjøre Modstand paa den onde Dag, og til at tilbagevise alle onde Tanker, som Djævelen kaster ind i vore Sjæle. Hvo der bærer Jesu Christi Tro og Jesu Christi inderlige uendelige Kjærlighed i Hjertet, og hvo der vaager og beder til enhver Tid, vil ogsaa til enhver tid bæve tilbage for den blotte Tanke om at drage Blodskyld over sig.

Men medens vi gyse ved at tænke paa den umenneskelige og ugudelige Misgerning, der her er begaaet, bøie vore Hjerter sig i Vemod og Bedrøvelse til ham, hvis Liv den forkortede, og i Jesu Navn lyse vi Fred over hans Legeme, der nu skal indvies til Forkrænkeligheden, og Fred over hans Sjæl, der hisset er i Guds Haand, og i det samme Høilovede Navn lyse vi Fred over dem, som han eifterlader her paa Jorden, over hans Enke og de faderløse Børn, der have mistet en trofast Støtte og Forsørger, men dog ikke ere fortabt, thi – de ere i Guds Haand, - Amen!